

صاحب امتیاز: م. غبار

مدیرمسئول: م. فرهنگ

اداره: جاده میوند کابل

تلفون: ۲۹۵۳

وطن

هر پنجشنبه نشر میشود

اشتراک:

کابل: ۵۰ افغانی

ولایات: ۶۰ افغانی

خارج: ۵ دالر

یکشماره: ۷۵ پول

سال اول

شماره چهل و دوم

۱۲ جدی

۱۳۳۰

نطق آقای سخی امین خان وکیل دوشی

روز جمعه ۱۴ قوس جمع غفیری در مسجد جامع دوشی اجتماع کرده بود. آقای سخ امین خان وکیل دوشی پس از ادای نماز فرمان اعلحضرت همایونی را به عنوان اهالی دایر بر انجام صادقانه وظیفه وکالت از طرف ایشان در دوره هفتم شورای ملی قرانت نمودند و بعد نطق ذیل را ایراد کردند:

برادران و موکلین عزیز! شما میدانید که حکومت افغانستان مشروطه شاهی است. در حکومت‌های مشروطه شاهی اعلحضرت پادشاه مملکت در راس قوای ثلاثه قرار دارد. حاکمیت ملی را خود ملت ذریعه شورای ملی که اعضاء آنرا در انتخابات آزاد تعیین میکند اجرا مینماید. در شورای ملی تکلیف افراد در برابر مملکت و مسئولیت رجال دولت در برابر ملت تعیین میشود، مالیات به تجویز شورای ملی اخذ میگردد. مصارف و تشکیلات دولت را شورای ملی تصویب مینماید - خط مشی یعنی طرز رفتار حکومت را تعیین میکند - قوانین و نظامات وضع مینماید. معاهدات سیاسی و تجارتی با دول خارجه را عقد و تصدیق میکند. این امور پس از تصویب شورای ملی بصره اعلیحضرت رسیده بغرض تطبیق و اجرا بقوه اجرائیه یعنی کابینه سپرده میشود. قوه اجرائیه که در راس آن صدراعظم قرار دارد در نزد شورای ملی مسئول است لهذا وظیفه وکلای ملت که مقدرات مملکت و ملت بانها سپره میشود نهایت سنگین - نازک و باریک است. اگر وکلای متین - امین با علم و تجربه و صاحب معلومات کافی باشند کشتی مملکت بسهولت بساحل مراد میرسد یعنی ملت آرام میشود و اتحاد نظر و عمل بین حکومت و ملت برقرار میگردد. اما اگر برعکس وکلای ملت مغرض - متملق - تابع هوای نفس باشند ملت پریشان و مملکت ضعیف میگردد و همکاری بین ملت و حکومت که یگانه شرط ترقی و کامیابی است از بین میرود. در سه سال دوره هفتم شورای ملی مفکوره وسیعی وکیل شما تاملین وحدت ملی بر اساس مساوات کامل در تطبیق دیموکراسی بر اساس حفظ حقوق افراد - تفریق قوای ثلاثه دولت و تعیین وظیفه رجال حکومت بود تا حکومت موافق نظریات ملت - و متابعت قانون رفتار کند. جریانات سه ساله مجلس و اجراءات وکلا در جراید ملی نشر شده و در مجله شورای ملی که تا کنون يك نسخه آن شایع گردیده منتشر شده و باز هم منتشر خواهد شد. من نمی گویم که در مجلس تماماً کامیاب بودم اما عرض کرده میتوانم که به اتفاق يك عده وکلای منور و خادم ملت موفق شدم

بقیه در صفحه ۲

م. غبار

اصول محاکمه

روز نامه‌های کابل چندی پیشتر خبر دادند که چند نفر مامورین ریاست زراعت و بانک افغانستان چکی جعل و شصت و چند هزار افغانی اختلاس نمودند محاکمه آنها هم بعمل آمده و مجازات در مورد شان تطبیق گردید. بعضی این تطبیق مجازات را عادلانه ندانسته انتقادی کردند و محکمه تردیدی نمود. ما در مورد اصل جرم و تطبیق مجازات عجالتاً چیزی نمی‌گویم اما چند حرفی بالای اصل محکمه و نوع محاکمه داریم: همه کس میدانند که در اصول دیموکراسی شرط مهم تفکیک قوای ثلاثه دولت

ما میدانیم که اینطور قاضی در دادن چنین جوابی معذور است زیرا ایشان تنها يك مامور قوه اجرائیه بوده و فکر کرده نمیتوانند که در دنیای دیموکراسی، قوه، قضائیه مستقل بوده و ابدأ در زیر امر ریاست و وزارت و قوه اجرائیه نمیباشد. خصوصاً امروز که ذات همایون پادشاهی در مملکت ما حکومت دیموکراسی را رسماً اعلام فرموده و شخص والا حضرت - صدراعظم به تطبیق اصول دیموکراسی در افغانستان مشغول تفکر و اقدامند. در این صورت این وظیفه اولین و بزرگترین وزارت عدلیه است که طبق قانون اساسی و دیموکراسی و طبق امر و اراده ذات پادشاهی پروژه تفکیک قوای قضائیه را از قوه اجرائیه و استقلال قوه قضائی و تشکیلات آنرا به دستگیری علمای جید و متخصصین حقوق ترتیب کرده و بعد از طی مراتب در محل تطبیق گزارد تا افغانستان از این هرج و مرج قضائی خلاص شده و روح عدالت و دیموکراسی با نظم و ترتیب زنده و تازه گردد. ورنه وزارت عدلیه با مسئولیت عظیم و سنگین تاریخی در برابر جامعه امروز و نسل آینده افغان مواجه خواهد بود.

مکتوب بی امضا

مکتوبی به امضاء مستعار نسیم از مزار رسیده و شرحی راجع به کاندید شدن آقای سراج‌الدین خان ریس شرکت میوه به وکالت شورا و مسافرت دونفر مامور وزارت معارف ظاهراً به عنوان انتخاب طلاب در مزار و باطناً بغرض فروش املاک موروثی در دولت آباد و تخصیص موتر جیب سرکاری برای قوماندان امنیه مزار و تخصیص گادی سرکاری برای اطفال شان و پیشنهاد سپردن گادی مذکور به قاضی صاحب مرافعه تحریر کرده اند. اما چون این مکتوب دارای اسم اصلی و آدرس صحیح نبود لهذا از نشر کامل مضمون نامه صرف نظر گردید. جریده وطن از عموم نویسندگان محترم تقاضا میکند که آینده در مکاتیب خود اسم و آدرس مکمل تحریر نمایند.

(مقننه - اجرائیه - قضائیه) است. در حالیکه در افغانستان تا هنوز این شرط مهم اهمال شده و این قوا در اغلب موارد بهم آمیخته است مثلاً پولیس که آله اجراءات قوه قضائیه است و بدون فیصله محاکم قضائی حق ندارد يك آدم را بیشتر از بیست و چهار ساعت (منتها طبق قانون افغانی از پانزده روز) توقیف نگهدارد. در حالیکه پولیس ما، ماهانی بلکه سالها مردم را نه تنها بدون حکم قوه قضائی بلکه بدون تحقیقات ابتدایی - توقیف نی مجبوس نگهداشته است و در عوض آنکه عاملین این امور به محکمه کشانده شده و مجازات شوند مکرراً مدال حسن خدمت و ترفیع رتبه هم حاصل کرده اند.

همچنین در حالیکه برای محاکمات مامور دولت "ریاست محاکمات مامورین" موجود است دیده میشود که هر وزارت يك محکمه ابتدائیه مامورین در نفس خود تشکیل و دو قوه اجرائی و قضائی را بهم مخلوط نموده اند.

و یا در حالیکه طبق اسلوب دیموکراسی انتساب قضات مخصوص صلاحیت اعلیحضرت پادشاه مملکت بوده و عزل ایشان طبق قانون و محاکمه مخصوص بعمل می آید. در افغانستان قضات جز مامورین اجرائیه، کشور بوده عزل و نصب و تبدیل آنها از طرف صدارت عظمی عملی میشود. و وزیر عدلیه که فقط نماینده قوه قضائی در مجلس وزرا است بحیث امر تمام قضاة افغانستان محسوب و چون جز قوای اجرائیه است تمام قوه قضائی را در زیر فرمان قوه اجرائیه اداره میکند. پس با چنین ترتیبی محل تعجب نیست اگر يك نفر مامور تفتیش صدارت عظمی بحیث رئیس يك محکمه قضائی محکمه مخصوص تشکیل و مظنونین را در سایه استفتا از دماغ خودش محکوم بجریمه و طرد و حبس نماید. و گر کدام روزنامه ملی اعتراض کند جواب دهد که: تعیین قضات چون از صلاحیت مقام پادشاهی است و مقام پادشاهی این صلاحیت را بصدارت عظمی عنایت کرده است و صدارت عظمی مرا به حیث قاضی معین نموده پس من قاضی به حق بوده و با تکلم (قضیت و حکمت) مردم را محکوم نموده ام.

حفاظت غله حکومت

قراریکه از دوشی اطلاع گرفته ایم زارعین تاله و برفک غله خریداری را که بعضاً از يك پاو ويك چارك تجاوز نمیکند بفاصله ۳۵ ميل از محل سکونت خود در گدام دوشی تحویل میدهند. الان غله شش ساله در اندراب و غله سه ساله در دوشی موجود است و حکومت تا حال موفق به حمل آن نگردیده است. غله دوشی دردکانهای بدون دروازه و در يك اطاق متصل پل دوشی انبار شده - اکثر آن را متک خورده -- يك قسمت به اثر رطوبت دوباره سبز گردیده (و شاید مستعد درو شود) با وصف آن نه تنها غله سنه ۱۳۳۰ بلکه باقیات ۱۳۲۸ و ۲۹ که بتصویب شورای ملی عفو گردیده است بشدت از اهالی تحصیل میشود.

وطن توجه وزارت مالیه را اولاً به معافی باقیات گذشته و ثانیاً به حفاظت گدامهای حکومت معطوف میسازد.

بقیه نطق وکیل دوشی

که تا يك اندازه حس مسئولیت و دقت در اجراءات در ذهن رجال دولت تولید کنم. دوره هفتم شورای ملی را میتوان يك دوره تحول نامید. در شورای ملی وكلا افکار خود را با آزادی اظهار کردند. و در برابر اظهار عقیده وکلایی که خودشان از اظهار حق خودداری نمیکردند مانعی موجود نبود اختیار بخود وکیل بود که از حق موکلین خود دفاع نماید یا منفعت ایشانرا پامال سازد. اعلحضرت پادشاه ما به اصول دیموکراسی و آزادی رای وكلا که موج سعادت ملت و آبادی مملکت است علاقه مخصوص دارند. وظیفه من در شورای ملی ملاحظه وضع مالی و تشکیلات مملکت بود. و موفق شدم که بودجه را به جزو ملاحظه کنم وحشو و زوائد تشکیلات را واضح سازم. وزرا که در سالهای گذشته به توسعه تشکیلات مملکت پرداخته بودند نتیجه توسعه تشکیلات و ازدیاد مصارف از ایشان پرسیده شد. باید بدیوان محاسبات که بعد ازین در زیر نظر شورا تاسیس خواهد شد جواب بگویند تا یک اندازه به احوال وزارت خانه ها علم آورده شد. چون وظیفه مامورین چنانچه باید معلوم نیست و تشکیلات فعلی زاید از احتیاج است برای اصلاح کار نظریه داده شد که تشکیل اساسی مطابق احتیاج مملکت ترتیب و تصویب شود. امید است شورای ملی در دوره ۸ به انجام این دو کار یعنی تاسیس دیوان محاسبات و وضع قانون تشکیلات موفق گردد.

در باب انتخاب وکیل برای دوره هشت عرض میکنم که قرار قانون هر فرد تبعه افغانی که لااقل سی ساله باشد داوطلب این کار شده میتواند و تمام افراد در انتخاب وکیل حق رای دارد و هیچ کس به هر رتبه و مقام که باشد نمیتواند از راه تهدید - تخویف - مکر و فریب حق رای دیگری را سلب کند یا در آزادی انتخابات مداخله نماید. سابق براین در مملکت ما رسم بود که چند نفر صاحب رسوخ و موسفید وکیل را تعیین میکردند و دیگران از لحاظ و شرم چیزی نگفته قبول میکردند و در نتیجه وکیل خود را در مقابل ملت مسئول نمیدانست بلکه خود را فقط وکیل چند موسفید و صاحب رسوخ میشناخت و بس. این رویه نواقص زیاد دارد و شورای ملی را يك موسسه عاطل و بی تاثیر میگرداند. لهذا من باز تکرار میکنم که در انتخاب وکیل تمام افراد حکومتی اعم از باشندگان مرکز دوشی و علاقدهای مربوطه و قریه‌های دور و نزدیک همه حق مساوی دارند باید در باره وکیل آینده فکر نموده کسی را که لایق انجام این کار خادم ملت میدانند با آزادی انتخاب کنند

مصاحبه راجع به حریق شوربازار

این مصاحبه با يك نفر از همسایگان منازل حریق شده صورت - گرفته که شخصاً شاهد منظره حریق و برای دفع آن داخل مجادله بود:

سوال - منزل شما در کجا واقع است؟

جواب - در کوچه جوی (شوربازار) تخمین در بیست متری مرکز حریق.

سوال - حریق در کدام ساعت ظاهر گردید؟

جواب - بساعت یکنیم شب سرایدارسرای پشاورها از ظهور حریق در يك عمارت خالی از سکنه خیرداد و بساعت ۲ تمام همسایگان بیدار و مستعد مجادله شدند.

سوال - بکدام ساعت به چه وسیله بدایره اطفائیه اطلاع داده شد؟

جواب - بساعت ۲ دونفر بماموریت ناحیه رفت و اما در ماموریت ناحیه کسی نبود و تیلیفون وجود نداشت. دونفر دیگر بماموریت پولیس شترخانه مراجعه کرد اما تیلیفون ماموریت، خراب بود لهذا بساعت دونیم از منزل هیره سنگ بدایره اطفائیه اطلاع داده شد و بساعت سه و پانزده دقیقه دومتر اطفائیه بمحل حریق حاضر گردید.

سوال - بعد از آن چه شد؟

جواب - چون موترها رسید عمل اطفائیه در تلاش آب برآمدند اما آب کافی در آن حدود موجود نبود لهذا به بلدیة تیلیفون کردند که موترها آب پاش را بفرستند تا از ذخیره آن استفاده شود. موترها مذکور بساعت ۵ رسید و پس از آب گرفتن بساعت شش ونیم آب پاشی بر آتش شروع شد. اما درین وقت به اثر مجاهدت اهالی و تخریب دیوارخانه‌های همسایه و جدیت سقاهاى گزر تقریباً آتش خاموش شده بود.

سوال - آیا عمل اطفائیه بمبه های گیسوی خاموش ساخت، آتش بدست نداشت؟

جواب - نی چنین چیز موجود نبود. اگرچه عمله و ماموریت پولیس بسیار کوشیدند اما چون آب موجو نبود و وسایل فنی نداشتند کوشش ایشان بر سعی اهالی هیچ امتیاز نداشت.

سوال - خساره وارده چند تخمین میشود؟

جواب - تخمین پنج لک افغانی.

این بود چند نکته حقیقی راجع به حریق شوربازار.

بر اساس آن مواد ذیل قابل قابل پیشنهاد میباشد

۱ - وسائل مخابره داخل شهر باید اصلاح شود -

۲ - دایره اطفائیه باید چند موتر تانک و يك تعداد بمبه گیسوی فراهم کند

۳ - اشخاصی که در دفع حریق از ماموریت و اهالی مجاهدت کرده اند بصورت مناسب مکافات شود.

درام مجنون

در هفته گذشته درام مجنون اثر فاضل محترم پامیر هفت بار تمثیل گردید. اکتورهای مهم و جوان این صحنه آقایان عبدالقیوم خان بیسد - محمدعظیم خان رعد - محمد اکبرخان نادم - شاه محمد خان آهنگر - حفیظالله خان خیال و نیک محمدخان قائل بودند .

"مجنون" یک درام انتقادی و انتباهی است که خیلی دقیق از محیط اجتماعی ما الهام گرفته و با یک تحلیل عمیق روحی نوشته شده است. مهارت بازیگران در تمثیل این درام چنان مردم را جلب نمود که نمایش هفته تمام طول کشید و هنوز مردم خواهش نمایش مکرر را دارند. انترکهای درام نیز خیلی دلچسپ بود. بنابر تقاضای مردم ما تجدید نمایش درام را مطالبه نمود و به اطاق آقای پامیر و اکتورهای جوان ولایق صحنه تبریک گفته موفقیت بیشتر ایشان را در راه ایفا و انتباه قوم تمنا میکنیم

مکاتیب وارده

یکی از فضلالی غزنی مینویسد: چون این شهر تاریخی و مرکز یکی از ولایات افغانستان بدبختانه از داشتن حتی یک روزنامه محروم و یا معذور است. پس از جریده وطن تمنا میشود که یک ستون برای ترجمه حال غزنه و امور غزنه تخصیص نماید.

باید بااحترام عرض کرد که جریده وطن با کوچکی فعلی نمیتواند یک ستون برای هر شهر تاریخی وطن تخصیص نماید ولی در عوض حاضر است همیشه مقالاتی را که در مورد غزنی برسد منتشر سازد. و اما در واقع اینکار خود مردم غزنی است که حرکتی بخود داده و طبق قانون مطبوعات امتیاز نشر یک روزنامه محلی حاصل و آن را نماینده افکار خود قرار دهند. و البته ریاست مطبوعات که در اکثر شهرهای مملکت به نشر جراید مخصوص میپردازند در غزنی هم باین کار مفید و ضروری اقدام خواهند نمود.

آقای غلام عزیزخان از باغ علیمردان مینویسد که از ۲۳ سال باینطرف محله مذکور آباد شده، اما تاکنون با وصف تقاضاهای متعدد و متواتر از طرف ریاست بلدیة آبرو کشیده نشده و چقری‌های که در زمستان بخندق و در تابستان به آشیانه ملاریا تبدیل میشود پر و هموار نشده است. ناحیه مربوطه هفتاد نفر عمله دارد و اگر توجه میکرد با این قوت، در اندک مدت تمام نواقص برطرف میشد. اما از هفتاد نفر فقط هفت نفر آن حاضر است و باقی رخصت یا مصروف امور شخصی ...

وطن: کارکنان ریاست بلدیة را برفع این شکایت که به علاوه بر تکالیف زمستانی موجب شیوع امراض و تباهی صحت عامه میباشد متوجه میسازد.

صعود نرخها	م. فرهنگ
در شماره گذشته ادعا کردیم که مصرف حیات در شهر کابل نظریه ۱۳ سال پیش بیش از پنجصد فیصد بلند رفته است. برای اثبات مدعا اینک جزو مصارف، ماهوار یک عایله متوسط ۴ نفری را در ۱۳۱۷ و ۱۳۳۰ با هم مقایسه میکنیم	
در سنه ۱۳۱۷	
اول ماکولات	
۱- آرد ۸ سیر فی سیر ۵ - افغانی ۴۰	
۲- روغن ۸ پاو فی سیر ۳۲ - افغانی ۱۱۶	
۳- گوشت یکسیر فی سیر ۱۲ - افغانی ۱۲	
۴- چای یک پاو فی پاو ۴ - افغانی ۴	
۵- بوره یک چارک فی سیر ۱۲ - افغانی ۳	
۶- برنج نیم سیر فی سیر ۵ - افغانی ۲/۵	
۷- مرچ و نمک	۲ - افغانی
۸- سبزیجات	۱ - افغانی
۹- متفرقه	۵ - افغانی
مجموع	۵۰/۹۴ - افغانی
دوم - محروقات	
۱۰- چوب ۱۵ سیر فی سیر ۶۶ پول	۱۰ - افغانی
۱۱- ذغال (بهار و زمستان مخلوط ۶ سیر فی سیر ۲ - افغانی جمعاً	۱۲ - افغانی
۱۲- برق ۱۰ کیلووات فی کیلووات ۲۵ پول ۲،۵	۲۴/۵۰
سوم - لباس	
۱۳- سالانه ۸ دست ۱۵ افغانی	۱۲۰ - افغانی
۱۴- بوت سالانه ۴ جوړه فی جوړه ۲۰ افغانی ۸۰ - افغانی	
۱۵- دریشی سالانه دو دست ۱۲۰ افغانی ماهانه ۱۲ - افغانی	۳۰،۵۰ - افغانی
چهارم متفرقه :	
۱۶- صابون ۲ افغانی	
۱۷- ظرف و فرش سالانه ۱۲۰ افغانی ماهانه ۱۰ - افغانی	
۱۸- کرایه جای	۳۰ - افغانی
۱۹- استحمام و مصارف متفرقه	۱۰ - افغانی
مجموعاً ۲۰۱ / ۵۰	
تفاوت راه	
در وقت کار کارگران فابریکهها باید از آخرین نقاط چهاردهی بساعت ۸ سرکار برسند.	
مامورین وزارتها باوجود موترهای سرویس تا ساعت ۱۰ بالای کاردر دارالفنون حاضر نباشند.	

مصرف همان فامیل در سنه ۱۳۳۰	
اگر چه در ۱۳ سال اخیر در اثر انتشار مصارف و آگاهی مردم از اصول حفظ الصحه یعنی روی همرفته در اثر ترویج یک اندازه مدنیت ابتدائی احتیاجات مردم توسعه پیدا کرده لیکن برای سهولت حساب ما مصارف را ثابت تصور کرده ایم.	
اول ماکولات	
۱- آرد فی سیر ۲۲ - افغانی ۱۷۶	
۲- روغن ۱۸ - افغانی ۹۰	
۳- گوشت ۷۲ - افغانی ۷۲	
۴- چای فی پاو ۲۰ - افغانی ۲۰	
۵- بوره فی سیر ۸۰ - افغانی ۲۰	
۶- برنج فی سیر ۳۰ - افغانی ۱۵	
۷- مرچ و نمک	۱۰ - افغانی
۸- سبزیجات	۴۰ - افغانی
۹- متفرقه	۳۰ - افغانی
مجموع	۴۷۳/۰۰ - افغانی
دوم - محروقات	
۱۰- چوب فی سیر ۴ - افغانی ۶۰	
۱۱- ذغال ۱۰ افغانی جمعاً	۶۰ - افغانی
۱۲- برق فی کیلووات ۱	۱۰ - افغانی
سوم لباس	۱۳۰،۰۰۰ - افغانی
فی دست ۱۰۰ ماهانه ۶۷ افغانی سالانه ۸۰۰ - افغانی	
بوت فی جوړه ۱۰۰ افغانی ماهانه ۳۳ افغانی سالانه ۴۰۰ - افغانی	
دریشی فی دست ۳۰۰ افغانی ماهانه ۵۰ افغانی سالانه ۶۰۰ - افغانی	
چهارم متفرقه :	
صابون	۱۰ - افغانی
ظرف و فرش سالانه ۱۲۰۰ افغانی ماهانه ۱۰۰ - افغانی	
کرایه جای	۱۷۰ - افغانی
۱۹- استحمام و مصارف متفرقه ۳۰ - افغانی	
مجموعاً ۱۰۷۳ / ۰۰	
بقیه در آینده	
در وکلا	
یک وکیل با قسم به مقدمات از وجود رشوت در مملکت منکر وکیل دیگر با قبول هر خطر در طرد رشوت از وطن مصر در تداوی	
آن یکی برای معالجه سرماخوردگی عازم کالیفورنیا. این دیگری با سرطان معده در خانه بی‌دوا.	

علی حسین نائل

تا که ده ها تا کلبه از جوروستم ویران نشد

یک مجل منزلی آباد در پغمان نشد

تا که در این شهر صدها بینوا بی نان نخفت

عده را زیب خوان خوراکه الوان نشد

تا نشد افسرده صدها پا ز فرط ابله

شورلیت و فورد چندی را بزیر ران نشد

کارکس را کاتب در شعبه اجراء نکرد

تا که آن بیچاره چندین روز سرگردان نشد

تا هزاران اشپالاق و چک چکی طفلان نکرد

سینما ی کروزی در وقت خود چالان نشد

رخت در اطراف جای داد جایی را نداد

از چه رو د دیده دیپو همه یکسان نشد

مردم از نرخ مواد ارتزاقی شاکی اند

در رفاه عامه این مطلب چرا عنوان نشد

در سر سرویس شهری ازدهام از حد گذشت

شرکت سرویس باری هم بفکر آن نشد

هرکه هر چیزی، سر هرکس به هرخری فروخت

از مقام بلدی باری ازو پرسان نشد

ای بسا چون جاده میوند کارناتمام

کز تغافل تا اکنون کار آن پایان نشد

مجلس امنیه برپا شد اگر از بهر صلح

این تجاوزها چرا ممنوع از هر سامان نشد

از برای محو یکدیگر همی سازند اتوم

این بشرها جز بلای جان هموعان نشد

اندرین جا نشنود نائل کسی حرفی کسی

از چه رو بیهوده میگوئی که این شد آن نشد

ریاست نقلیات دولتی مینویسد.

مضمونی تحت عنوان پیشرفت نقلیات و تبدیل شدن موترهای سرویس

به چکله در شماره ۳۲ جریده وطن شائع شده اینست اهل حقیقت

موضوع را بدون کم و کاست بشما اطلاع میدهم:

حمل و نقل، پوسته و انتظام سرویهای مربوط در این چند سال اخیر

توسط شرکت های سرویس شمالی - قندهار و مشرقی اجرا میگردد و

قراردادی از طرف، وزارت پست باشکتهای موصوف، شده بود

بقیه (۴)

اخبار هفته

تبصره بر انتخابات سرحد - تنزیل نرخ آرد

کابل - نطق وزارت خارجه افغانستان بر انتخابات شورای ایالتی سرحد تبصره نموده گفت اسامبله که در نتیجه این انتخابات غیرقانونی روی کار آورده شده است یک اسامبله جعلی و نمایشی بود بهیچ صورت نمایندگی از اهالی پشتونستان محکوم را دارا نمیباشد.

این تبصره بر انتخاباتی صورت گرفته که اخیراً در ولایت سرحد (پشتونستان محکوم) بر اساس قانون اساسی ۱۹۳۵ ایام تسلط برتانیه بر هندوستان صورت گرفته و بموجب آن نتنها شرایطی لازم برای آزادی رای تأمین نشده است بلکه حق انتخاب وکیل نیز محدود به تقریباً ده فیصد از نفوس سرحد گردیده است و نود در صد ملت از اظهار رای در انتخابات وکلا بکلی محروم می باشد. حقیقتاً انتخابات بهترین نماینده های یک حکومت و درجه پابندی آن به دیموکراسی میباشد. شرط اول دیموکراسی اینست که یک ملت قانون انتخابات خود را خود وضع نماید. اما در جای که قانون انتخابات را یک قوه اجنبی و دشمن ملت (انگلیس) وضع کرده باشد دیگر توقع آزادی انتخابات یک امر مضحک است اگر چه امروز در دنیا تمام ممالک ادعای دیموکراسی دارند اما این در موقع انتخابات است که حقیقت و بطلان این ادعا ظاهر میشود. مثلاً می بینیم که در حالیکه در هندوستان انتخابات بر اساس رای عمومی و کتبی و آزاد تمام افراد جاریست و حتی مامورین سیاسی برای استفاده ازین حق از محابس رها میشوند و در حالی که در ایران شخص صدراعظم ملت مامورین را با اخطار و تهدید به مجازات شدید از مداخله در انتخابات منع میکند در پاکستان برای اشخاصی که میخواهند مداخله و فشار مامورین را در انتخابات بر حکومت ارا نه و اثبات کنند مجال حرف زدن و سفر کردن تا مرکز مملکت داده نمی شود. بهر حال انتخاباتی که در همین زمستان در چهار مملکت همسایه شرقی (ایران افغانستان، پاکستان و هندوستان)

که ختم قرارداد آنها در برج سرطان هذا سنه بوده مجلس عالی وزرا تصویب نمودند که از اول اسد حمل و نقل پوسته مربوط ریاست نقلیات دولتی گردید، موترهای سرویس که سایر شرکت های مو ظف بوده، ریاست نقلیات اقدامات و میخواست که سرویس های مذکور را خریداری کند و برای این مقصد هیئتی مرکب از اعضای فنی و اداری تعیین و موترهای سرویس شرکت های مذکور را معاینه نمودند و سرویس های شرکت قندهار و مشرقی تماماً از کار برآمده نه بادی ونه ماشین موتر قابل اطمینان بوده که بصورت قطع از آنها کار گرفته نمیشد. موترهای سرویس شرکت شمالی که ملاحظه گردید از جمله آن ۶ عراده آن نسبتاً قابل کار و باقی آن نیز بکلی کهنه و فرسوده شده بود نسبت قیمت آن طوری که با شرکت مذکور مذاکره شد، موافقه حاصل نگردید. قیمت آن از طرف شرکت مذکور به اندازه زیاد تعیین گردید به همین علت که قیمت آن سنگین و موترهای مذکور نیز مستعمل بود، از خریداری آن صرف نظر و حمل و نقل پوسته توسط موترهای چکله بدست اجرا گرفته شد. بر علاوه که حمل و نقل پوسته مختل نگردید، ریاست نقلیات داخل اقدامات شده و برای حمل و نقل پوسته و ساختن بادی های سرویس شروع بکار نمود یک تعداد لاری های جدید از انحصار موتر خریداری و چند عراده آن را به فابریکه صنایع تحت بادی سازی گذاشته و چند عراده را توسط قرارداد تکمیل و اخیراً توانست پوسته دو لاین قندهار و پشاور را ذریعه موترهای سرویس جدید تکمیل کند که از چندین مسافرین دو لاین مذکور با اطمینان راحت کامل به قندهار و پشاور بموتر سرویس مسافرت میکنند ولی.... سرویس، برای حمل و نقل پوسته و مسافرین تعداد زیادی لازم بود ازینکه در کابل مصالح - تعمیراتی بادی های سرویس به نسبت مشکل تراشی حکومت دومینیون پاکستان کم یاب و باین نسبت مشکلات زیاد بر ریاست نقلیات تولید کرده بود اخیراً موضوع ساختمان بادی های سرویس توسط وزارت جلیله امور خارجه، با سفارت ایران مقیم کابل مذاکره و یک تعداد موترها در ماه عقرب برای ساختن سرویس به مشهد اعزام گردیده که بادیهای مذکور در آنجا تحت ساختمان بوده امید است که به آینده قریب سرویس های راحتی که از هر حیث تسهیلات لازمه برای مسافرین در آن مدنظر گرفته شده بکابل برسد و تمام خطوط پوسته حمل و نقل میشود بکار اندخته شود. موضوع را برای اطلاع جریده وطن و همشهریان عزیز نوشتیم تا مسبوق باشند که از طرف ریاست نقلیات کدام سهل انگاری بعمل نیامده .

صورت میگیرد درجه پابندی حکومت های این ممالک را بحقوق بشر و اصول دیموکراسی در نظر جهان را ظاهر خواهد ساخت.

کابل چون مامورین دولت از گرانی نرخ آرد کوپراتیف صدای شکایت بلند کردند و جراید ملی این آواز را به گوش رئیس حکومت رساندند مجلس وزرا به پیشنهاد والا حضرت غازی صدر اعظم تصویب نمود که نرخ آرد از ۲۰ افغانی به ۱۶ افغانی تنزیل داده شود و مبلغ پنج لک افغانی هم از بودجه دولت برای صندوق اعانه منظور گردید اما عجب اینست که تا کنون از امداد موسسه خیریه بانک ملی که با سرمایه هنگفت بعنوان خدمت و اعانت تاسیس شده هیچ خبری نیست

جبل السراج - بتاریخ ۸ جدی کارگران فابریکه نساجی در اثر شکایت از موسسه کوپراتیف خودشان به اعتصاب پرداختند.

م. سیاسی

جبهه ملی سودان بیانات دالادیه

خرطوم - جبهه ملی سودان یک هیئت به پاریس فرستاد تا از ملل متحد تقاضا کند که اداره امور مملکت را تا فیصله دعوی مصر و انگلیس بدست بگیرد و حاکم فعلی انگلیس را عزل نموده بجای او شخصی را به نمایندگی ملل متحد مامور اداره سودان و مراجعه به آرای عمومی برای تعیین سرنوشت مملکت مذکور بسازد. جبهه مذکور هیئتی نیز به قاهره فرستاده تا در این بهاره با حکومت مصر مذاکره کند.

پاریس

سیاست مدار مجرب و کهن سال فرانسه دالادیه را که در آوان جنگ عمومی دوم زمام امور فرانسه را در دست داشت در موقع بحث در بودجه اظهار نمود که مصارف نظامی جنگ با آزادی خواهان هند چین که سالیانه به سه صد و پنجاه میلیون پوند بالغ میشود برای اقتصاد فرانسه غیر قابل تحمل است و مملکت مذکور چنان ضعیف میسازد که در موقع ظهور یک حادثه ناگوار در اروپا به دفاع از خاک وطن قادر نباشد و باز بسرنوشت افتضاح آمیز سنه ۱۹۴۰ که یک مملکت معظم در مدت سه هفته از پادرامد دچار گردد.

در مطبوعه ملی به چاپ رسید.

باز تایپ و تدوین دیجیتال: قاسم آسمایی

نشر: صفحه انترنیتی راه پرچم جنوری ۲۰۲۲